

TAČKA I

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment**, na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 9.6.2021.godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR BILJANA MASLOVARIĆ**

BIOGRAFIJA

Rođena sam 04.08.1963.g u Štipu, Republika Makedonija, u državi SFRJ.

Osnovnu i srednju školu sam završila u Titogradu. Prvu diplomu visoke stručne spreme sam stekla na Nastavničkom fakultetu u Nikšiću, tadašnjeg Univerziteta "Veljko Vlahović", 1988.godine i stekla stručni zvanje: profesorka marksizma i socijalističkog samoupravljanja. Drugu diplomu visoke stručne spreme sam stekla 1995. na Univerzitetu Crne Gore, na Filozofskom fakultetu, odsjek sociologija, čime sam stekla zvanje: profesorka sociologije.

Školske 2004/05.godine sam upisala prvu godinu magistarskih studija na Univerzitetu u Novom Sadu, a 12. decembra 2007.godine sam odbranila magistarsku tezu pod nazivom: "Menadžment slobodnog vremena kao faktor razvoja ličnosti odraslih" i stekla akademsko zvanje: Magistrica nauka iz interdisciplinarnih oblasti Menadžment u obrazovanju.

Doktorsku disertaciju pod nazivom: "Obrazovanje za demokratiju i uloga škole u razvoju demokratskih stavova učenika/ca" sam odbranila 16. jula 2009.godine, na Univerzitetu u Novom Sadu, čime sam stekla zvanje: Doktorka nauka iz interdisciplinarnih oblasti Menadžment u obrazovanju.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Moje radno iskustvo (preko 25 godina) je dominantno povezano sa obrazovanjem i to: od 1992. do 1998. godine sam bila angažovana kao profesorka društvenih grupa predmeta (Sociologija, Filozofija, Ustav i prava građana, Saobraćajna psihologija, itd), kada sam i položila i stručni ispit za nastavno i vaspitno osoblje pri Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Radila sam u srednjim stručnim školama u Podgorici SSŠ "Ivan Uskoković" i SMS "Vasa Pavić".

Od 1998. do 2001.g. sam bila zaposlena u Fondaciji za otvoreno društvo/Institutu za otvoreno društvo-Predstavništvo u Crnoj Gori, kao koordinatorka sljedećih programa: Podrška visokom obrazovanju (HESP), Umjetnost i kultura, Izdavaštvo, Ženski program. Od 2001.godine do 2010.godine sam bila angažovana kao koordinatorka u NVO "Pedagoški centar Crne Gore" (PCMNE), u kojem sam radila na koordinaciji, edukaciji, sertifikaciji, implementaciji, ali i kao MTT (Master Teacher Trainer) obrazovnih programa kao što su: Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje - RCWT; Korak po korak - Sbs (obrazovna metodologija koja je usmjerena na dijete), Romski program, Inkluzija, Izdavaštvo itd. U Pedagoškom centru Crne Gore od 2012.godine radim na poziciji izvršne direktorke.

Na Filozofskom fakultetu u Nikšiću sam bila angažovana kao spoljni saradnik od 2007.godine na studijskim programima za Predškolsko vaspitanje i Pedagogija, na sljedećim predmetima: Eksperimentalni programi za rano obrazovanje; Pedagogija slobodnog vremena; Evaluacija predškolske ustanove; Programiranje vaspitno-obrazovnih sadržaja, Pedagoški menadžment i Porodična pedagogija.

U zvanje docentkinje za predmete Eksperimentalni programi za rano obrazovanje, Evaluacija predškolske ustanove i Pedagogija slobodnog vremena na studijskom programu za Predškolsko vaspitanje i predmetu Programiranje vaspitno obrazovnih sadržaja na Studijskom programu Pedagogija na Filozofskom fakultetu izabrana sam na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore održanoj 17. 02. 2011. godine (Odluka o izboru u zvanje br. 08-211, od 17.2.2011. godine.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore (br.03-3072/1, od 27.10.2016.godine) reizabrana sam u akademsko zvanje docentkinje.

Na poziciji prodekanke za nauku i međunarodnu saradnju na Filozofskom fakultetu sam radila od 18.9.2014.godine (Odluka o imenovanju br.01-1557/3) do 22.8.2020.godine.

Na poziciji prodekanke za finansije i razvoj na Filozofskom fakultetu radim od 8.12.2020.godine (Odluka br.015324/2).

Na poziciji rukovodioca studijskog programa Predškolsko vaspitanje i obrazovanje radim od 15.9. 2020.godine (Odluka o imenovanju br. 01-1303).

1. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B., Ivanović, J., (2019): LEADERSHIP IN THE EDUCATION SYSTEM OF MONTENEGRO -Initiatives and trends in selected European countries, Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia, Edition "PEDAGOGICAL THEORY AND PRACTICE" 49, ISBN 978-86-7447-149-4 (IPI) str.135-148	6	6
2.	Maslovarić, B., Vuković, V., (2018) RELIGIOUS COMMUNITIES IN MONTENEGRO AS FORCES OF CONNECTING AND STRENGTHENING SOCIAL COHESION THROUGHOUT HISTORY AND PRESENT TIME, International Symposium on Science, Theology and Arts, ISSTA, Faculty of Orthodox Theology, Alba Iulia and University of Cluj-Napoca, 3 vol., ISBN 978-606-37-0350-8 str. 277 - 290	6	6
M4 Poglavlje u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B., Bošković, B., Drobnić, J., Lakuš, S., Humanizam i srednjoškolsko obrazovanje: Mjesto i uloga sociologije i srodnih disciplina - Analiza stavova profesora i đaka u srednjim školama u Crnoj Gori, CANU, rukovodilac projekta akademik Dragan K. Vukčević	2	2
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Novović, T., Maslovarić, B. (2018): Počeci obrazovanja žena u Crnoj Gori, Djevojački institut na Cetinju. L'istruzione femminile in Montenegro. L'istituto infantile femminile a Cetinje. The beginnings of women education in Montenegro. Girls institute in Cetinje. Annales, Anali za istrske in mediteranske študije, Annali di Studi istriani e mediterranei. Annals for Istrian and Mediterranean Studies, Series Historia et Sociologia, 28/2, ISSN 1408-5348 (Print) ISSN 2591-1775 (Online) DOI 10.19233/ASHS.2018.26, str. 385-399	10	7,5 (10 x1,5:2)
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Mičanović, V., Novović, T., Maslovarić, B. (2017): Inclusive values in the planning of Mathematical issues at an early age. South African Journal of Education, 37(2), 1-10, E-ISSN 2076-3433, ISSN 0256-0100 (Print), DOI: 10.15700/201409161038, str.1-10	8	4 (8 x1,5:3)
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B., Blečić, M., Koen, Š. (2020) Razvijeni empatički kapaciteti kao uslov za kvalitetne međulične veze u školskom okruženju, Naša škola, Časopis sa teoriju i praksu vaspitanja i obrazovanja, Društvo pedagoga Republike Srpske, Banja Luka, br.2, volumen XXVI, ISSN 2303-7091, str. 27-48	4	4
2.	Maslovarić, B., Cohen, S., Blečić, M., (2017) Development and Integration of First and Second Generation Refugees, International Journal Knowledge, Institute of Knowledge Management, vol.17.2., Skopje, Macedonia, UDK 37, ISSN 2545-4439 (printed) ISSN 1857-923x (e-version)	4	4
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B. (2017) Promjena paradigme o mjestu i ulozi društveno humanističkih nauka u promovisanju univerzalnih vrijednosti, Književnost i jezik u funkciji promovisanja univerzalnih vrijednosti i identitetskih komponenti crnogorskog društva, Filološki fakultet, Nikšić, ISBN 978-9940-694-05-0, COBIS.CG-ID 3518440 str. 12-28	1	1
2.	Maslovarić, B., Blečić, M., Cohen, S., (2016) Razvijeni empatički kapaciteti nastavnika i učenika kao dio pozitivne razredne klime, Fakultet pedagoških nauka Univerziteta u Kragujevcu, Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu u sklopu Komenijus projekta- Unapređivanje efikasnosti osnovnih škola 538992-UP-1-2013-1-RS-Comenius-CMP	1	1
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	Maslovarić, B., Integration of Roma People in Montenegro- Problems and Challenges (2019), Dichotomies of Asyums an Citizenship, NORA Conference, University of Iceland, Reykjavik	0.5	0,5
Stručne monografije i knjige			
S2 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B., Vujačić A., Mićanović V., (2020) Ecological footprint in Montenegro's education: Ecological ethics - a tool for a sustainable world, XV. International Professional- Scientific Conference "Ecology for a Better Tomorrow", University of Maribor Library, ISBN 978-961-94331-7-1, str.112 – 119	2	2
2.	Mićeonović V., Maslovarić, B., Mićanović R., Luburić S., Novović D, (2020) Realization of Mathematics in Nature as a Challenge to Modern Society, XV. International Professional- Scientific Conference "Ecology for a Better Tomorrow", University of Maribor Library, ISBN 978-961-94331-7-1, str. 122-134	2	1
S6 Stručna knjiga izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić, B., Novović, T., Blečić, M., Priručnik za volonterizam u osnovnim/srednjim školama (2017), Predstavništvo Fonda za obrazovanje Roma - Roma education fund-REF, ISBN 978-86-900230-04	1	1
2.	Maslovarić, B., (2016), Profesionalna orijentacija u inkluzivnom obrazovanju, (Publikacija sastavljena od studentskih radova) Filozofski fakultet, Nikšić, ISBN 978-86-7796-106-8, COBISS.CG-ID 30500368	1	1
3.	Mićeonović, V., Novović, T., Vučković, D., Maslovarić, B., Perić, N., Luburić, S., Novović, D., Mićanović, R. (2019): Continuing professional development of preschool teachers in Montenegro in Analysis of continuing professional development of preschool teachers in Serbia, Montenegro, Hungary, Romania, Slovenia and Great Britain, Faculty of Philosophy, University of Montenegro, ISBN 978-86-7798-114-3, COBISS.CG-ID 38699536, str. 45-66	1	0,5
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Kultura i vaspitanje – kultura u vaspitanju i vaspitanje u kulturi, (2021), rad za časopis "Vaspitanje i obrazovanje", ZUNS, Podgorica	0.5	0.5
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	ERASMUS+ projekat KEY (Keep Educating Yourself) 2018-2021	4	4
I11 Rukovođenje nacionalnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Tranziciona Pravda: Suočavanje s prošlošću u savremenoj Crnoj Gori. Ugao Pavlovića: Crnogorski iseljenici s početka 20. vijeka i dislokacija identiteta, Ministarstvo nauke Crne Gore.	3	3

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
P6 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Maslovarić B., Moje vještine – juče, danas, sutra (2018), Pedagoški centar Crne Gore ISBN 978-9940-563-12-7, COBISS.CG 36124688	1	1
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Sokolj Beganaj (tema: Antidiskriminatorni pristupi u predškolskom sistemu Crne Gore) 18.7.2016.godine	2	2
2.	Danka Vuletić (tema: Socijalna inkluzija Roma i Egipćana u osnovnoj školi: Studija slučaja u OŠ "Mileva Lajović Lalatović") 3.12.2018.godine	2	2
3.	Isidora Lakić (tema: Kontekst slobodnog vremena u inkluzivnom obrazovanju) 25.11.2020.godine	2	2
4.	Sandra Bijelić (tema: Obrazovanje za različitost u prvom ciklusu osnovne škole – Studija slučaja: OŠ "Milija Nikčević" i OŠ "Jagoš Kontić"), 20.11.2017.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Predrag Višnjić (tema: "Krah Jugoslavije i posljedice") 2020.godine FPN -smjer Politikologija	1	1

2.	Nikolina Anđušić (tema: "Manjine u ustavnim i zakonskim okvirima Crne Gore, Srbije i Hrvatske) 2020. godine FPN -smjer Politikologija	1	1
3.	Đorđije Zuković (tema: ("Romska etnička zajednica u Crnoj Gori"= 2020. godina FPN -smjer Politikologija	1	1
4.	Ana Đerić (tema: "Etnički odnosi u Bosni i Hercegovini prije i nakon Dejtona")2019. godine FPN -smjer Politikologija	1	1
5.	Ivona Đukić (tema: "Apartheid kao politički fenomen u Južnoj Africi i Sjedinjenim Američkim Državama") 2020. godine FPN -smjer Politikologija	1	1
6.	Lana Komatina (tema: "Bosna i Hercegovina: Odnos Srba i Bošnjaka tokom građanskog rata i u današnjoj postdejtonskoj državi") 2020. godine FPN -smjer Politikologija	1	1
7.	Lucija Rakočević (tema: "Položaj Romkinja u Crnoj Gori") 2020. godine FPN -smjer Politikologija	1	1
8.	Maša Terzić (tema: Aktivnosti djece predškolskog uzrasta u slobodnom vremenu) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
9.	Ivana Joksimović (tema: Obrazovni turizam i slobodno vrijeme) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
10.	Jasna Đulmerović (tema: Odlike predškolskog okruženja za učenje) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
12.	Zoja Tarlamišaj (tema: Položaj romske djece u prvom ciklusu osnovnog obrazovanja) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
13.	Dubravka Tmušić (tema: Samoevaluacija i evaluacija rada vaspitača u predškolskim ustanovama) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
14.	Milena Dendić (tema: Uticaj medija na razvoj djece) 2020. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
15.	Ivana Sjekloća (tema: Centri aktivnosti u predškolskom vaspitanju) 2019. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
16.	Ana Jović (tema: Funkcije centara aktivnosti u JPU "Irena Radonjić" Danilovgrad) 2018. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
17.	Nikolina Delić (tema: Igra kao konstruktivni element aktivnosti u predškolskom vaspitanju) 2018. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
18.	Tina Vitas (tema: Komparacija programa Marija Montessori i Step by Step) 2018. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
19.	Jelena Anđušić (tema: Inkluzija, različitosti i demokratske vrijednosti) 2017. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
20.	Anđela Kovačević (tema: Montessori predškolski program) 2017. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
21.	Zorica Bulajić (tema: Okruženje za učenje) 2017. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1
22.	Ana Obradović (tema: Uticaj televizije na slobodno vrijeme adolescenata) 2017. godina Filozofski fakultet - SP Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	1	1

Kvalitet nastave

P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Studentske ankete	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	18	55	49	138.6
2. PEDAGOŠKI RAD			36	52.5
UKUPNO			85	191.1

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs za izbor u akademsko zvanje za oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu* i *Obrazovni menadžment*, kao jedini kandidat javila se dr Biljana Maslovarić, docentkinja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, br. 01-2244, od 14.9.2021.godine imenovana sam za recenzentkinju za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za navedene oblasti.

Na osnovu uvida u prispelu dokumentaciju konstatujem da dr Biljana Maslovarić u pogledu stepena obrazovanja (doktorica nauka iz interdisciplinarnog oblasti Menadžment u obrazovanju) ispunjava uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju za izbor u više akademsko zvanje.

Na osnovu Statuta Univerziteta Crne Gore i Uslova i kriterijuma za izbor u akademsko i naučno zvanja doc. dr Biljana Maslovarić je angažovana na disciplinama koje pripadaju naučnim oblastima rasiptanim konkursom, što u celosti potvrđuje njen dosadašnji angažman na Filozofskom fakultetu, od perioda kada je počela da radi kao spoljna saradnica 2007. godine, do sticanja zvanja docentkinje za predmete Eksperimentalni programi za rano obrazovanje, Evaluacija predškolske ustanove i Pedagogija slobodnog vremena na studijskom programu za Predškolsko vaspitanje, kao i za predmet Programiranje vaspitno obrazovnih sadržaja na Studijskom programu Pedagogija (Odluka o izboru u zvanje br. 08-211, od 17.2.2011. godine). Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore (br.03-3072/1, od 27.10.2016.godine) reizabrana je u akademsko zvanje docentkinje.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

U bibliografskoj dokumentaciji naučno-istraživačkog rada kandidatkinje prikazano je 18 radova koji su objavljeni nakon reizbora, što potvrđuje da su kvalitet i obim naučno-istraživačkog rada kandidatkinje evidentni. Što se tiče meritornosti kvaliteta naučno-istraživačkog rada ističem činjenicu da kandidatkinja ima rad u vodećim međunarodnim časopisima koji su svrstani u kategoriju Q1 i Q2. Dr Maslovarić je autorka dva rada koja se odnose na autorsku monografiju (M2), kao i jednog rada u monografiji od nacionalnog značaja (M4). Pored toga, autorka je dva rada koja su objavljena u međunarodnim časopisima, dva objavljena naučna rada koja su saopštena na nacionalnim skupovima, kao i autorka stručnih monografija.

Analiza liste bibliografskih jedinica i uvid u naučne radove koji su objavljeni u referentnim časopisima, ukazuje na to da se dr Biljana Maslovarić bavi proučavanjem aktuelnih tema i fenomena u oblasti obrazovanja, koje uspešno sagledava u kontekstu "šire slike", tj. iz sociološke i razvojne perspektive. Kandidatkinja u te svrhe koristi različite metodološke pristupe, usmeravajući svoju pažnju na dalji razvoj naučnih saznanja i pritom ispoljavajući poseban senzibilitet za probleme u praksi i za mogućnosti primene naučnih saznanja u realnim uslovima.

Koautorski rad pod naslovom "*Počeci obrazovanja žena u Crnoj Gori, Djevojački institut na Cetinju*" (L'istruzione femminile in Montenegro. L'istituto infantile femminile a Cetinje; The beginnings of women education in Montenegro. Girls institute in Cetinje, Annali di Studi istriani e mediterranei Annali for Istrian and Mediterranean Studies, Series Historia et Sociologia) publikovan je u naučnom časopisu kategorije Q1, kao originalan naučni rad. Autorke su temeljno razjasnile početne korake institucionalnog obrazovanja žena u Crnoj Gori. Pitanja pola i roda uvek predstavljaju pitanja društveno-kulturnih tumačenja, što su autorke u radu naglasile, uključujući različite aspekte i značenja koja se odnose na živote žena i muškaraca i na situaciju u tadašnjem društvu, na načine na koje su oni bili međusobno povezani, njihove razlike u pristupu i upotrebi resursa, njihove aktivnosti i način na koji reaguju na promene, na intervencije i politiku tadašnjeg vremena. U radu je stavljen fokus na to kako je „Djevojački Institut Carice Marije Aleksandrovne“ na Cetinju, bio snažan pokretač promena položaja žena i distribucije moći i uloga, u porodici u 19. veku u Knjaževini Crnoj Gori. U radu je sveobuhvatno prikazana tadašnja matrica patrijarhalno-tradicionalnih obrazaca u kojim je uspostavljanje "Djevojačkog

Instituta" – prve ženske srednje škole, donelo sa sobom trajne promene u domenu distribucije moći i uloga, u porodici, na mikro i makrokulturno "sceni" u Crnoj Gori. Interkulturalni koncept celovitog ustrojstva i delovanja "Djevojačkog Instituta", kako autorke navode u radu, ishodio je izuzetno prestižnim pozicioniranjem ove ustanove u široj kulturnoj zajednici. Rodni disparitet u pogledu prava na obrazovanje i eksternalizovano učešće u društvenoj sferi gde je žensko školovanje i vanporodično uplivanje na sredinu dugo bilo u drugom planu, doživeo je otvaranjem škole trajnu promenu u društvu, u kulturnom i političkom životu. U radu su prikazani i analizirani relevantni izvori i narativne interpretacije sačuvanih svedočanstava domaćih hroničara i stranaca, koji su bili vrsni poznavaoči ondašnjih prilika u crnogorskoj stvarnosti. Studiozno i živopisno su prikazane kompozicione karakteristike jedinstvene matrice tadašnje patrijarhalne sredine, u kojoj je prva ženska srednja škola u Crnoj Gori trajno izmenila kulturni ambijent, kodiran snažnim patrijarhalno-tradicionističkim standardima tadašnjeg društva. Posebna vrednost ovog rada je to što u velikoj meri kreira perspektivu za razumevanje današnjeg položaja žena i to bez obzira o kojoj društvenoj zajednici se radi. Zato se za ovaj rad sa sigurnošću može reći da je dao univerzalni pristup za naučno – istraživačku analizu rodni pitanja u svim društvima – a to je početak institucionalnog školovanja žena.

U radu pod naslovom "*Razvijeni empatički kapaciteti kao uslov za kvalitetne međulične veze u školskom okruženju*" u kojem je dr Maslovarić prva autorka, razmatraju se pitanja kvaliteta obrazovnog procesa, altruističkog odnosa i relacija između učenika i nastavnika u odnosu na zadovoljstvo i jednih i drugih radom u školi. Autori u radu saopštavaju jasnu vrednosnu orijentaciju da empatija u vaspitno-obrazovnom procesu ima nezamenjivu ulogu u formiranju kvalitetnog odnosa u školi i van nje, kao i u celom spektru socijalnih interakcija (porodičnim, školskim i radnim). U radu je posebno istaknuto da se empatija može podsticati i učiti tokom školovanja, da postoji odnos međuzavisnosti empatije i altruizma, kao i obrazaca afektivnog vezivanja. Autori zaključuju da altruistička činjenja posebno treba negovati unutar vaspitno-obrazovnog procesa jer ona snažno utiču na razvoj ličnih i profesionalnih pozicija. Tema odnosa altruizma i empatije, posebno posmatrano u kontekstu interakcija u vaspitno-obrazovnom procesu, kao i druga pitanja obrađena u radu, saopštena su na konzistentan, inovativan i primenjiv način, pri čemu su autori ukazali na domene koje moguće unaprediti.

U radu u monografiji pod naslovom "*Promjena paradigme o mjestu i ulozi društveno humanističkih nauka u promovisanju univerzalnih vrijednosti, Književnost i jezik u funkciji promovisanja univerzalnih vrijednosti i identitetskih komponenti crnogorskog društva*", autorka dr Maslovarić iz pozicije jasno razgraničenih epistema i konfiguracije nauka (bez obzira na podjele unutar i između njih) obuhvatno prikazuje njihov odnos međuzavisnosti i neraskidive povezanosti. U poglavlju rada pod nazivom "*Kultura i vrijednosti - lični i grupni identitet*", autorka izbalansiranim naučnim pristupom analizira taj isprepletani i ciklični odnos i razgranate veze između čoveka i savremenog društva u kojem ističe da je lični identitet u direktnoj povezanosti sa istorijskim i kulturnim kontekstom u kojem čovek živi. U radu je izveden zaključak da se kroz obrazovni sistem, koji treba da bude utemeljen na demokratiji i demokratskim principima, moraju promovisati i primenjivati principi kritičkog mišljenja kako bi unutrašnji čovekovi potencijali i snage bili internalizovani i usklađeni sa svim "slojevima" identiteta kroz inkluzivni obrazovni sistem.

Analizirani radovi u različitim naučnim kategorijama u ovom recenzentskom izveštaju, kao i radovi koji su priloženi za ocenjivanje naučno-istraživačke bibliografije dr Biljane Maslovarić, svedoče o njenom kontinuiranom i posvećenom naučnoistraživačkom radu. Teme kojima se bavi kandidatkinja su raznovrsne, višeslojne i nadasve aktuelne, suštinski reflektuju uticaj obrazovanja na društvo i na samog čoveka, a kritički i produbljen pristup njihovom proučavanju potpuno opravdavaju činjenicu da se njeni radovi nalaze u časopisima iz kategorije Q1 i Q2.

Na osnovu analize naučnoistraživačkog dela rada, potvrđujem da je dr Biljana Maslovarić ispunila sve uslove za izbor u zvanje vanredne profesorke, na osnovu kriterijuma koji su dati u dokumentu Uslovi i kriterijumi za izbor u akademsko zvanja Univerziteta Crne Gore od 16.4.2019.godine.

OCJENA STRUČNOG RADA

Uvid u dokumentaciju koja se odnosi na ocenu stručne delatnosti dr Maslovarić, koja je autorka dve monografije izdate u inostranstvu, kao i tri stručne knjige izdate u zemlji, govori u prilog činjenici da je kandidatkinja u potpunosti zadovoljila kriterijume iz

oblasti naučne teorije, snažno povezane sa delovanjem u stručnoj praksi, te njenom profesionalnom razvoju kojeg prati i kontinuitet i kvalitet. Rukovodila je nacionalnim projektom *Tranziciona Pravda: Suočavanje sa prošlošću u savremenoj Crnoj Gori*, a takođe učestvuje u implementaciji međunarodnog naučnog projekta (*KEY- Keep Educating Yourself*) koji je usmeren na razvijanje programa stručnog usavršavanja vaspitača, kao i na jačanje saradnje između vrtića, fakulteta i Zavoda za školstvo.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Maslovarić je autorka publikacije *“Moje vještine - juče, danas, sutra”* – programa podrške razvoju socijalnih i emocionalnih kompetencija kod adolescenata/adolescentkinja. Kandidatkinja je bila mentorka pri izradi četiri magistarska i dvadeset i dva diplomatska rada studenata i studentkinja.

Kvalitet pedagoškog rada i kvalitet nastave pokazuju da je rad dr Biljane Maslovarić procenjen od strane studenata odličnom, maksimalnom ocenom (5).

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	37	18	55	57.6	36	93.6
3. PEDAGOŠKI RAD				16.5	36	52.5
4. STRUČNI RAD				32	13	45
UKUPNO				106.1	85	191.1

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U skladu sa prethodno navedenim konstatacijama i ocenama o dosadašnjem naučno-istraživačkom, stručnom i pedagoškom radu dr Biljane Maslovarić, docentkinje, mogu da konstatujem da je reč o kontinuiranom, izuzetno posvećenom i utemeljenom profesionalnom odnosu kandidatkinje prema pozivu kojim se bavi. Svojim referencama kandidatkinja potvrđuje da su polja njenog naučno-istraživačkog, stručnog i pedagoškog delovanja u oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu* i *Obrazovni menadžment*, gde je zapažen njen doprinos razvoju nauke, teorije i prakse što je preporučuje za izbor u više akademsko zvanje saglasno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutu Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

Preporučujem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da izaberu dr Biljanu Maslovarić u zvanje vanredni profesor za naučne oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu* i *Obrazovni menadžment* na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Slavica Ševkušić, viši naučni saradnik
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 9.6.2021.godine za izbor u akademsko zvanje za oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu* i *Obrazovni menadžment*, na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, kao jedini kandidat, javila se docent dr Biljana Maslovarić.

Na osnovu prispjelog konkursnog materijala i odluke Senata UCG od 14.09.2021.godine o imenovanju Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za navedene oblasti, a na osnovu pregleda konkursne dokumentacije, smatram da kandidat doc.dr Biljana Maslovarić u pogledu stepena obrazovanja ispunjava sve uslove za izbor u

akademsko zvanje, shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutu Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Kandidat je u prethodnom periodu od posljednjeg reizbora objavio 18 naučnih radova, od čega je 2 rada publikovao u časopisima koji su indeksirani na WoS listama, rangiranih u prvih 25% časopisa (Q1), odnosno, prvih 50% časopisa (Q2).

U referatu kandidata Maslovarić istaknuto je publikovanje poglavlja u dvije monografije od međunarodnog značaja, i jedne od nacionalnog značaja.

U radu pod nazivom: *Inclusive values in the planning of Mathematical issues at an early age*, objavljenom u prestižnom časopisu, *South African Journal of Education* (Q2) dat je aktuelni obrazovni kontekst koji je predstavljen kao jedinstven obrazovni kontinuum u crnogorskom predškolskom sistemu, i u kojem je istaknuto pitanje mikromenadžmenta u dijelu profesionalne ne/kompetentnosti nastavnika za primjenu inkluzivnih principa u oblasti matematičkih sadržaja. Primjenjujući metodološki relevantne instrumenete (upitnik sa pitanjima višestrukog izbora, otvorenim i zatvorenim pitanjima, skale procjene), sa reprezentativnim uzorkom od 550 ispitanika - vaspitača, iz sve tri crnogorske regije, autori markiraju ključna postignuća, ali i izazove na ovom polju. Najznačajniji kriterijski markeri, čiji se uticaj na ključne zavisne varijable *mjerio*, odnosile su se na nivo obrazovanja i godine iskustva vaspitača u radu sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama u predškolskim ustanovama. U radu se navodi da vaspitači dobijaju osnovna znanja o radu sa djecom sa posebnim potrebama tokom inicijalnog osposobljavanja, a zatim u vidu organizovanih obuka u sistemu kontinuiranog profesionalnog razvoja kojeg nudi Zavod za školstvo, posebno u sklopu programa profesionalni razvoj vaspitača (PRV). Međutim, u domenu prilagođavanja matematičkih sadržaja djeci sa posebnim potrebama, vaspitači ne dobijaju dovoljno smjernica, a pritom aktuelna praksa reflektuje i druge izazove, kao što su prekobrojne grupe, nedostatak stručnih saradnika, neodgovarajuća didaktička sredstava. Stoga autori u radu zaključuju da je nužno uvažiti pedagoške standarde, organizovati namjenski strukturiranu i kontinuiranu obuku vaspitača za timski rad i primjenu inkluzivnih principa u radu sa djecom predškolskog uzrasta, s posebnim akcentom na oblast matematičkih sadržaja.

U radu pod nazivom *“LEADERSHIP IN THE EDUCATION SYSTEM OF MONTENEGRO -Initiatives and trends in selected European countries”*, koji je svrstan u autorsku naučnu monografiju u kojoj su prikazani radovi iz dvanast zemalja, data je analiza i prikaz nove paradigme u obrazovanju u Crnoj Gori. U radu je istaknuto da pedagoški menadžment, liderstvo i promjena kulture pedagoške organizacije spada u uslove za istinsku promjenu ukupnog sistema obrazovanja. Jedna od implikacija istaknutih u ovom radu je i ta da su oni koji su odgovorni za usmjeravanje promjena u obrazovanju, imali više uspjeha ukoliko bi bilo bolje da neizbježne tenzije koje se javljaju pri tom procesu prije mogu biti izvor snage, a ne slabosti. Ni jedna vaspitno-obrazovna reforma se neće nikada ostvariti ukoliko nije prihvaćena od značajnog broja ljudi – lidera i drugih aktivnih učesnika koji su počeli da internalizuju saznanja i aktivno djeluju na osnovu znanja o tome kako se uspješna promjena odvija. Isto tako, nijedna promjena na polju vaspitanja i obrazovanja nije fundamentalnija od ekspanzije kapaciteta i potencijala pojedinaca koji razumiju i prihvataju promjene, u ovom slučaju lidera i liderstva koja je uticala na promjenu položaja i uloge direktora škole. Direktor škole (misli se na sve obrazovne nivoe) kao menadžer obrazovne institucije zadužen je za mnogobrojne poslove: planiranja, organizovanja, vođenja i kontrole, te zbog naraslih poslova i odgovornosti uvedena je licenca za direktore, kojom se potvrđuje njihova kompetencija menadžera (planiranje, organizovanje, vođenje i kontrola) i lidera (humana komunikacija koja mijenja stavove i ponašanja drugih u namjeri da se ostvare grupni ciljevi i zadovolje potrebe svih u obrazovnom sistemu), koji mora da ohrabruje i stvara klimu za dobar rad i harmonične odnose u vaspitno obrazovnim institucijama. U radu je dat pregled praksi, sa svim vrstama, oblicima i sadržajem edukacije za lidere crnogorskog obrazovnog sistema koje su bile sprovedene od svog nastanka do današnjih dana, tako da rad obiluje podacima važnim za cijeli nacionalni obrazovni prostor, i daje snažnu osnovu za dalju i dublju analizu postignuća i mehanizama za unapređenje

rada liderske funkcije direktora škola, ali i nudi mehanizme za upoređivanje kvaliteta planiranja, programiranja i formulisanja zajedničkih ciljeva na nivou škole ali i uporedivost u kvalitetu rada sa ostalim liderima, kako na nacionalnom tako i na internacionalnom nivou.

Rad pod nazivom: "Development and Integration of First and Second Generation Refugees", koji se nalazi u međunarodnom časopisu (Q5) sastoji se iz tri tematske cjeline i to: kontekst u kojem se nalaze izbjeglice, dominantno Romi i Egupćani u Crnoj Gori, drugo primijenjeni mehanizmi za bolju integraciju djece iz porodica koji imaju status izbjeglica u obrazovni sistem Crne Gore, kao što je studentska volonterska praksa i podrška djeci u cilju unapređivanja njihovih znanja i vještina, sa posebnim osvrtom na usvajanje i poboljšanje jezičkih vještina i konačno istraživačkog dijela rada u kojem su dati rezultati i zaključci. Tokom 1999. godine u Crnu Goru je ušao veliki broj izbjeglica i interno raseljenih ljudi i smatra se da je taj talas izbjeglica bio najveći u historiji Crne Gore. Računa se da je tada ušlo u Crnu Goru preko 120.000 ljudi. Preko 98% izbjeglica su činili Romi, a danas ih ima nešto malo preko 10.000. Velika većina njih govori albanski i nešto u manjem stepenu romski jezik. Najveća naselje u kojem žive izbjeglice u Crnoj Gori se nalazi u predgrađu Podgorice – zove se Konik- Kamp 1 i 2. Iz podataka praćenih po kriterijumima Milenijumski razvojnim ciljevima – procenat romskog stanovništva koji živi u gradskim naseljima je 81,7, seoskim naseljima 18,3. Na sjeveru države Crne Gore živi 13,1% Roma; u centralnom dijelu (Podgorica i Nikšić) živi 78,0% i u južnom regionu živi 8,9%. Podaci koji su istaknuti u radu, a koji su vezani za psimenost i obrazovanje su: 23,8% djece su pohađala neki od predškolskih programa; 51,8% djece je krenulo u prvi razred osnovne škole; da 63,2% djece dođe do kraja devetog razreda osnovne škole, a da samo 57,8 % djece (podaci se odnose na 2013.godinu) pohađa osnovnu ili srednju školu. Kroz organizaciju studentske volonterske prakse na Filozofskom fakultetu, a u cilju pružanja podrške romskoj djeci/učenicima koji žive na Koniku – Kampu 1 i 2., postiglo se više krupnih ciljeva, a to su da studenti unaprijedili svoja metodička znanja i vještine, a djeca/učenici sa kojima su oni radili su značajno unaprijedila znanja i vještine, odgovornost prema školskim obavezama. Jezičke kompetencije u sve četiri dimenzije su poboljšane (slušanje, čitanje, pisanje i govor), što je sve statistički obuhvaćeno i prikazano u istraživačkom dijelu rada. Autori rada dokazuju da znanje jezika na kojem se izvodi nastava, aktivna participacija svih zainteresovanih strana i empatija, stvaraju uslove bez kojih se ne može govoriti o integraciji djece iz izbjegličkih porodica u obrazovni sistem.

Na osnovu uvida u naučni rad, kao i kroz višedecenijsko stečeno iskustvo u radu na zajedničkim naučno-istraživačkim projektima B.Maslovarić je dala snažan doprinos u razvoju sociološko - pedagoške nauke, teorije i prakse, posebno u dijelu razvijanja interdisciplinarnih koncepata i pristupa, te se s pravom zaključuje da kandidat u punoj mjeri vlada tehnikom naučnog rada, istraživačkim strategijama i postupcima u obradi savremenih društvenih i pedagoških fenomena. Navedeni, kao i drugi članici iz opusa objavljenih radova B. Maslovarić, nedvosmisleno čine relevantno uporište u pravcu njenog daljeg razvoja i doprinosa nauci, teoriji i praksi.

OCJENA STRUČNOG RADA

U ocjeni stručnog rada kandidata Biljane Maslovarić, nema dvojbe da se radi o autoru više stručnih monografija i radova u stručnim knjigama. Pored navedenog, B.Maslovarić je učestvovala u realizaciji međunarodnih projekata, od čega izdvajam rukovođenje u projektu "Tranziciona Pravda: Suočavanje sa prošlošću", kao i učešće u projektu (KEY – Keep Educating Yourself) čiji je cilj unapređenje servisa i programa za edukaciju vaspitačkog kadra u Crnoj Gori.

Takođe, B. Maslovarić radi i na poziciji direktorke NVO "Pedagoški centar Crne Gore" od 2012.godine, čije je dvadesetogodišnje trajanje i rad obilježen i na nacionalnom i internacionalnom nivou. Programi edukacije su metodologije usmjerene na dijete koje je u centru vaspitno-obrazovnog procesa, i to: Korak po korak, Razvoj kritičkog mišljenja, Obrazovanje za društvenu pravdu- protiv predrasuda i stereotipa itd., ali i sa cijelim nizom uglavnom autorskih programa ponuđenih za edukaciju nastavnika, koji se nalaze u Katalogu stručnog usavršavanja u izdanju Zavoda za školstvo Crne Gore od 2006 godine kada je Katalog uspostavljen, pa do današnjih dana.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Biljana Maslovarić je angažovana kao nastavnik na specijalističkim i master studijama, na studijskim programima Predškolskog vaspitanja i obrazovanja i Pedagogija. Takođe, docent dr Biljana Maslovarić predaje i na interdisciplinarnom master studijskom programu za Inkluzivno obrazovanje. Izvođenjem nastave na pomenutim programima, uz primjenu savremenih didaktičko-metodskih strategija u radu sa studentima, dr Maslovarić nedvosmisleno potvrđuje svoje pedagoške kompetencije i kvalitete. Iz priloženih studentskih anketa može se vidjeti da je nastavni rad dr Biljane Maslovarić vrednovan sa najvećim ocjenama. U proteklih pet godina, mentorski rad B.Maslovarić je pratio izradu četiri master radova i 25 završnih radova na specijalističkim studijama.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	37	18	55	57.6	36	93.6
3. PEDAGOŠKI RAD				16.5	36	52.5
4. STRUČNI RAD				32	13	45
UKUPNO				106.1	85	191.1

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom u dostavljenu biografiju i bibliografiju kandidata, te nakon pregleda i analize klasifikacione bibliografije, cijenim da kandidat docent dr Biljana Maslovarić, profesor Univerziteta Crne Gore, u potpunosti ispunjava sve zakonom propisane uslove za izbor u više zvanje. Na osnovu Zakona o visokom obrazovanju, Statuta Univerziteta Crne Gore i Mjerila za izbor u akademsko i naučna zvanja, uvažavajući prethodno navedene naučno-istraživačke, stručne i pedagoške aktivnosti kandidata, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da se dr Biljana Maslovarić izabere u zvanje **vanrednog profesora** za oblasti: *Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment*,

RECENZENT

Prof. dr Draženko Jorgić, redovni profesor
Univerzitet u Banja Luci, Filozofski fakultet

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Po Odluci Senata Univerziteta Crne Gore, br. 01-2244, od 14.9.2021.godine imenovana sam za recenzentkinju za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment*. Prijavu na Konkurs, kao jedini kandidat, podnijela je dr Biljana Maslovarić sa Filozofskog fakulteta u Nikšiću.

Osnovnu i srednju školu B.Maslovarić je završila u Titogradu. Prvu diplomu visoke stručne sprema stekla je 1988.godine na Nastavničkom fakultetu u Nikšiću, tadašnjeg Univerziteta "Veljko Vlahović". Drugu diplomu visoke stručne sprema je stekla 1995.godine na Univerzitetu Crne Gore, na Filozofskom fakultetu, odsjek sociologija i stekla zvanje profesorke sociologije.

Biljana Maslovarić je magistrirala na Univerzitetu u Novom Sadu, na Filozofskom fakultetu 2007.godine odbranivši magistarsku tezu pod nazivom: "Menadžment slobodnog vremena kao faktor razvoja ličnosti odraslih" i stekla akademsko zvanje: Magistrica nauka iz interdisciplinarnosti oblasti Menadžment u obrazovanju. Doktorsku disertaciju pod nazivom: "Obrazovanje za demokratiju i uloga škole u razvoju demokratskih stavova učenika/ca" odbranila je 2009.godine, na Univerzitetu u Novom Sadu, na Filozofskom fakultetu, iz interdisciplinarnosti oblasti Menadžment u obrazovanju.

Angažman na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, kandidatkinja dr B. Maslovarić počinje 2007. godine kao saradnica u nastavi na studijskim programima za Predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Pedagogiju. Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore (br. 08-211) od 17.02.2011. godine stiče zvanje docenta, a Odlukom Senata od 27.10.2016. godine (br.03-3072/1) reizabrana je u akademsko zvanje docenta za oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment*.

Na osnovu uvida u biografiju, bibliografiju i cjeloviti konkursni materijal dr B. Maslovarić, konstatujem da kandidatkinja ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora, propisane Zakonom o visokom obrazovanju, u skladu sa Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijuma za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Kandidatkinja dr Biljana Maslovarić je u bibliografskom dijelu prijave navela 18 radova objavljenih u renomiranim naučnim časopisima, među kojima su i dva teksta pozicionirana u Web of Science bazi, u kategorijama Q1 i Q2. Autorka je monografije (M2), monografije od nacionalnog značaja (M4), radova izdatih u međunarodnim časopisima, nacionalnim skupovima, te stručnih monografija i knjiga.

Dr Biljana Maslovarić je u svom naučno-stručnoj orijentaciji dominantno okrenuta temama iz sfere obrazovanja, posmatranih iz vizure socio-pedagoške multiperspektive, gdje uspješno koristi širok spektar znanja i interesovanja „prosijanih“ kroz odgovarajuću metodološko-kritičku aparaturu, tehnike i namjenski kreiranu istraživački instrumentarij. Kandidatkinja dr B. Maslovarić u svojim radovima razvija, obrađuje i kombinuje tematske sadržaje vezane za ljudska prava i manjine, jednakost, ekosistemske i inkluzivne koncepte sa djetetom u središtu pažnje.

Rad u monografiji pod naslovom: *Ecological footprint in Montenegro's education: Ecological ethics - a tool for a sustainable world* se fokusira na rezultate istraživanja nekoliko specifičnih društvenih grupa: učenika nekoliko srednjih škola i gimnazija u Crnoj Gori, njihovih nastavnika, studenata i univerzitetskih profesora. Istraživanje je obuhvatilo širok uzorak u okviru obrazovne zajednice, a učenici koji su odabrani kao ciljna grupa za predviđanje njihovog djelovanja kao budućih kreatora i nosilaca društvenog razvoja su bili pod posebnim istraživačkim fokusom upravo iz pomenutog razloga – nosiocima svih promjena u društvu, posebno onih koji se tiču ekoloških kapaciteta za stvaranje suštinskih uslova i impulse za promjene. Na osnovu rezultata dobijenih u ovim akcionim istraživanjima i bez obzira o kojoj ciljnoj grupi se radilo (učenici, nastavnici, profesori ili studenti) u radu se zaključuje da razumijevanje koncepta održivog razvoja, pokazuje da ni oni koji bi trebalo da budu pokretači promjena – mladi ljudi i njihovi profesori – još uvijek ne razumiju odgovornost koja im pripada i pred kojoj su se našli.

U radu pod nazivom: *Realization of Mathematics in Nature as a Challenge to Modern Society*, u koautorskom timu, istraživački je fokusiran cilj da se ispita efikasnost korišćenja prirodnog okruženja u realizaciji matematičkih sadržaja u predškolskoj ustanovi i ustanovi ranog školskog uzrasta. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 220 ispitanika. Uzorak je obuhvatio 110 vaspitača u vrtićima i 110 nastavnika koji rade u prvom ciklusu osnovne škole u Crnoj Gori. U radu su prikazani rezultati dobijeni primjenom kvantitativno-kvalitativne metodologije, iz koje su proizašli namjenski koncipirani istraživački instrumenti propitujući putem pažljivo baždarenih ajtema način realizacije programskih sadržaja iz matematike u radu sa djecom na predškolskom uzrastu i u prvom ciklusu osnovne škole uz nužno povezivanje sa prirodnim okruženjem. U polazištu je ideja o holističkom, bioekosistemsom umrežavanju različitih okruženja za učenje, u čijem je središtu dijete sa jedinstvenim kognitivno-perceptivnim i socio-afektivnim kapacitetom za učenje različitih, u ovom slučaju, dominantno, matematičkih sadržaja. Namjera autora, istraživača je bila ispitati u kojoj mjeri nastavnici prepoznaju važnost praktikovanja matematičkih aktivnosti u prirodnom okruženju, te na koji način i koliko funkcionalno primjenjuju metode aktivnog učenja. Rezultati u ovom istraživačkom radu pokazuju da su vaspitači i učitelji u potpunosti svjesni značaja povezanosti prirode i prirodnog ambijenta i njihove spremnosti da nastavu matematike izvedu van učionice, kao i to da su ispitanici iskazali veliki broj ograničavajućih faktora koji limitiraju efikasnu i punu realizaciju matematičkih aktivnosti u prirodi, te predlažu niz odgovarajućih mjera za otklanjanje postojećih ograničenja u korist svih –djece, roditelja/staratelja i samih nastavnika.

U radu pod nazivom: *Religious Communities In Montenegro As Forces Of Connecting And Strengthening Social Cohesion Throughout History And Present Time*, u koautorskom „pismu“, Maslovarić obrađuje značajna i kompleksna socio-istorijska pitanja, zalazeći na taj način u tangentnu, širu problematiku, izvan njenog najužeg predmeta stručnog interesovanja. Polazeći od vrijednosno krucijalnih pretpostavki crnogorskog društva, koje je baštinilo multikonfesionalno i multikulturalno sadjelovanje različitih aktera i društvenih grupacija još od perioda Duklje, u radu se razmatra, pored ostalog i problematika početnog opismenjavanja stanovništva na crnogorskom primorju. Autorke apostrofiraju značaj prirodnog suživota pravoslavnog, katoličkog i muslimanskog stanovništva za kulturnu crnogorsku posebnost, te razvoj društvenog, posledično razduženog, „narastajućeg“ obrazovnog identiteta u pomenutoj sredini.

Analizirani tekstovi, kao i svi naučni radovi kandidatkinje Maslovarić, svjedoče o njenom kontinuiranom i posvećenom istraživačkom angažmanu, u kojima se očituje njena ozbiljna stručna pažnja i fokus na brojna, značajna, uzajamnoprožimajuća i fluidna pitanja u domenu obrazovanja, posebno u sferi menadžmenta, kao snažnoopredjeljujućeg paradigmatičkog prediktora.

Analizom ukupnog naučnoistraživačkog rada kandidatkinje, konstatujem da dr Biljana Maslovarić ispunjava sve uslove za izbor u zvanje vanredne profesorke, propisane kriterijumima u okviru Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore.

OCJENA STRUČNOG RADA

Dr Biljana Maslovarić rukovodi nacionalnim projektom pod nazivom: *Tranziciona Pravda: Suočavanje sa prošlošću u savremenoj Crnoj Gori*, a takođe učestvuje u implementaciji međunarodnog naučnog projekta pod nazivom *“KEY- Keep Educating Yourself”*.

Takođe, višedecenijski angažman kroz rad u nevladinom sektoru potvrđuje da se njen rad u stručnom smislu prepoznaje i to ne samo u trenerskim znanjima i vještinama, već i u učešću i autorstvu desetina programa, izdatih knjiga, vodiča, publikacija.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Maslovarić je bila mentorka za izradu četiri magistarska rada i dvadeset i dva diplomatska rada studenata i studentkinja na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka na Univerzitetu Crne Gore.

U dijelu pedagoškog rada i kvaliteta izvođenja nastave, potvrđuje procjena studenata sa kojima je do sada radila, a koji govore da se radi o izuzetnoj osposobljenosti B. Maslovarić za rad sa studentima, te je kao takav, ocijenjen svih ovih godina sa maksimalnom ocjenom.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	37	18	55	57.6	36	93.6
3. PEDAGOŠKI RAD				16.5	36	52.5
4. STRUČNI RAD				32	13	45
UKUPNO				106.1	85	191.1

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U skladu sa prethodno navedenim konstatacijama i ocjenama o dosadašnjem naučnoistraživačkom, stručnom i pedagoškom radu dr Biljane Maslovarić, konstatujem da je riječ o izuzetno posvećenom, utemeljenom i profesionalnom odnosu kandidatkinje prema pozivu kojim se bavi. Svojim referencama kandidatkinja potvrđuje da su polja njenog naučno-istraživačkog, stručnog i pedagoškog delovanja u oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment* evidentna i da je dala doprinos u razvoju nauke, teorije i prakse što je preporučuje za izbor u više akademsko zvanje saglasno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutu Univerziteta Crne

Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

Preporučujem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da izaberu dr Biljanu Maslovarić u zvanje vanredni profesor za naučne oblasti *Obrazovni menadžment u predškolsstvu* i *Obrazovni menadžment* na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Tatjana Novović,
Nikšić

PREDLOG ODLUKE-Tačka 1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu čl. 64 stav 2 tačka 8 i 65, a u vezi člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore i Izvještaja recenzenata za izbor u akademsko zvanje kandidatkinje dr Biljane Maslovarić objavljenog u Biltenu UCG br. 545 od 01.12.2021. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 12.01.2022. godine donijelo

ODLUKU

Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Biljanu Maslovarić** izabere u akademsko zvanje *vanredni profesor* za oblasti: Pedagogija ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija na Filozofskom fakultetu.

DEKANKA

Prof. dr Tatjana Novović

Dostaviti:

- Senatu Univerziteta Crne Gore
- Uz Zapisnik sa sjednice Vijeća Fakulteta
- a/a